

Polskie organizacje papiernicze w okresie międzywojennym

Polish Paper Organizations in the Interwar Period

MACIEJ SZYMCZYK

DOI: 10.15199/54.2018.10.1

Opracowanie poświęcone jest organizacjom zakładanym przez producentów papieru w okresie międzywojennym (1918-1939): Związkowi Papierni Polskich, Związkowi Zawodowemu Polskich Fabryk Celulozy i Związkowi Zawodowemu Fabryk Tektury Surowej. Pierwsza z wymienionych organizacji w okresie wielkiego kryzysu gospodarczego doprowadziła do powstania kilku karteli, które uporządkowały sprawy związane z produkcją i zbytem papieru, oraz wyeliminowała konkurencję między fabrykami. Organizacje papiernicze z okresu międzywojennego, wywierając wpływ na ośrodki władzy, odegrały ważną rolę dla firm, przyczyniając się do rozwoju branży. Reprezentując interesy przemysłowców, przeciwstawiły się potrzebom pracowników.
Słowa kluczowe: okres międzywojenny, zrzeszenia przemysłowe, Związek Papierni Polskich, Związek Zawodowy Polskich Fabryk Celulozy, Związek Zawodowy Fabryk Tektury Surowej, kartel „Centropapier”, Edward Natanson, Tadeusz Czerniejewski, Bohdan Stypiński

The article is devoted to the organizations set up by paper producers in the interwar period (1918-1939): the Organisation of Polish Paper Mills, the Trade Organisation of Polish Pulp Mills and the Trade Organisation of Board Plants. The first of these organizations during the Great Economic Crisis led to the creation of several cartels, which cleaned up issues related to the production

and sale of paper, and it eliminated competition between companies. Paper organizations from the interwar period, having impact on the governmental centers, played an important role for companies, contributing to the development of the industry. Representing the interests of industrialists, they opposed the needs of employees.
Keywords: interwar period, industrial associations, the Organisation of Polish Paper Mills, the Trade Organisation of Polish Pulp Mills and the Trade Organisation of Board Plants, Centropapier cartel, Edward Natanson, Tadeusz Czerniejewski, Bohdan Stypiński

W 2018 r. mija 100 lat od powstania Związku Papierni Polskich. W kolejnych latach założono jeszcze dwa inne zrzeszenia papiernicze. Jubileusz stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości bez wątpienia jest doskonałą okazją do przedstawienia nieznanych dotąd faktów z historii organizacji działających w polskim papiernictwie okresu międzywojennego. W literaturze fachowej o Związku pojawiło się już sporo publikacji. Obszerny materiał o nim opublikował niezawodny „Przełęcz Papiernicza” już w 1972 r. Było to pierwsze zachowane do dziś sprawozdanie z działalności Związku za rok 1929, opracowane przez Franciszka Sobalskiego [18]. Kilka informacji o organizacji polskich firm papierniczych z okresu międzywojennego ukazało się w opracowaniach Kazimierza Badziaka [4,5] i Macieja Szymczyka [19, 20, 21]. W poprzednim numerze „Przełęcz Papiernicza” można znaleźć artykuł dra Józefa Dąbrowskiego o pierwszych latach działalności tej organizacji [9].

Dr hab. **M. Szymczyk**, prof. nadzw. Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu, Dyrektor Muzeum Papiernictwa (mszymczyk@muzpap.pl)